

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAV

Plačano do:
P. n. Licejalna knjižnica
Uredništvo:
Pavšalni franko. 1/1. Telefon 890
Ljubljana. —
Telefon 44.
je ne vračajo.
v prilogah je priložiti znamke
za odgovor.

Poziv fin. ministra našim bankam.

BANKE NAJ SESTAVIJO POROČILO O TERJATVAH INOZEMSTVA.

Beograd, 17. avgusta. (Izv.) V zvezi z
odlokom št. 13968 od 26. julija tega leta
so bili pozvani vsi denarni zavodi naše kra-
levine, pri katerih imajo tuje tvrdke svoje
terjatve, naj v roku desetih dni od danes
dajo poročilo o tem natančno poročilo in-

spektoratu finančnega ministarstva. Denarni
zavodi se z ozirom na omenjeni odlok opo-
zarjajo, da to poročilo brezpogojno podajo
sicer se bodo smatrali vsi nadaljnji posli za
nedovoljne.

Velika suša, slaba žetev.

Beograd, 17. avg. (Izv.) »Tribu-
na« poroča: Po službenih poročilih
vlada v vsej državi velika suša. Ako
bo suša trajala še nekaj dni bodo ko-
ruza, sadje, sočivje in drugi pridel-

ki popolnoma uničeni. Strokovni or-
gani, ki so prepotovali vsa ozemlja
države, poročajo, da bo znašala le-
tošnja žetev le 50 odstotkov običaj-
ne.

Seja min. komiteja o draginji.

DOLGA RAZPRAVA BREZ KONKRETNIH SKLEPOV. — POLICIJSKA KONTROLA TRGOVIN Z ŽIVILI

Beograd, 17. avg. (Izv.) Včeraj
je imel ministrski komitej sejo, na
kateri je razpravljalo o naredbah zo-
per draginjo. Diskusija je trajala do
dolgo, vendar ni prišlo do kon-
kretnih sklepov, dasi je bilo stav-
ljeno mnogobrojno predlogov. Mini-
ster notranjih zadev Kosta Timotije-
vić prevzame potem policijskih
oblasti kontrolo trgovin z živili in bo
vsakršno spekulacijo najstrožje kaz-
noval. O podrobnostih seje se še ne
ve ničesar določnega.

Beograd, 17. avgusta. (Izv.) Ob 11. do-
poldne se je vršila konferenca ministrov,
kateri so se udeležili zastopnik ministrs-
kega predsednika, minister notranjih poslov
Kosta Timotijević, finančni minister dr. Ku-
manudi, trgovinski minister Vilović in mi-
nister socialne politike dr. Gregor Žerjav.
Minister za socialno politiko dr. Žerjav je
objasnil mnenje, ki ga zastopa odsek za
pobijanje draginje. Ministrski svet je pri-
stal na sklepe, ki jih je izdal ministrski ko-
mitej za pobijanje draginje in je temu od-
seku izrekel popolno zaupanje. Na to so
posamezni ministri poročali o tekočih po-
slih v svojih resortih.

IZVOZ ŽIVIL SE NE PREPOVE, ZVIŠA SE IZVOZNA TARIFA.

Beograd, 17. avgusta. (Izv.) Danes do-
poldne od 9. do 11. je imel ministrski ko-
mitej za pobijanje draginje sejo, na kateri
je razpravljalo o vseh vprašanjih, ki se tičejo

izvoza. Komitej je zavzel stališče, da ne pre-
pove izvoza živil, temveč da zviša izvozne
tarife.

Uradniški zakon prvi pred naredno skupščino.

Beograd, 17. avgusta. (Izv.) Te dni
dospe v Beograd predsednik narodne
skupščine dr. Ivan Ribar. Takoj po nje-
govem prihodu skliče seja zakonodaj-
nega odseka, da določi do srede sep-
tembra dnevni red za zasedanje parla-
menta. V prvi vrsti pride na dnevni red

zakon o uradnikih, ki ga sedaj proučuje
ministrski komitej. Na to bo narodna
skupščina razpravljala o škodi, ki jo je
povzročila teča. Zakonodajni odsek za-
čne zborovati konec avgusta ali za-
četkom septembra.

Sestanek v Marijanskih Laznih.

IZPOPOLNITEV ZAVEZNIŠKE KONVENCIJE. — VSAKOLETNA IZMENJAVA DELEGATA PRI ZVEZI NARODOV.

Beograd, 17. avgusta. (Izv.) Koncem te-
sedaj se v Marijanskih Laznih sestanejo
jugoslovanski ministri predsednik Pašić s
predsednikom češkoslovaške vlade dr. Be-
nešem. Jugoslovanska vlada se je na svoji
zadnji seji bavila s to konferenco in do-
ločila naše stališče glede vseh vprašanih,
o katerih bodo razpravljali v Marijanskih
Laznih. V prvi vrsti je važno vprašanje o
podaljšanju defenzivne konvencije s Če-
škoslovaško, ki je bila sklenjena 14. avgusta
1920. To konvencijo ne bodo le podaljšali,
temveč tudi dopolnili s nekaterimi manjšimi
klavzulami, ki bodo še ojačile zvezo med
Jugoslavijo in Češkoslovaško. Kar se tiče
vprašanja predstavnikov male antante v
zvezi narodov, v čemer so si došla nazira-
nja nekoliko navzkriž, bo predlagal jugoslo-

venski ministrski predsednik Pašić, da se
ta delegat menja vsako leto, tako da bodo
tekmo štiri let vse tri države male an-
tante s Poljsko zastopane v svetu zveze
narodov. Z ozirom na važna vprašanja, ki
se imajo rešiti, in ki v veliki meri zadevajo
naše interese, želi vlada, da bi bil to leto
predstavnik male antante naš delegat. Na
tem sestanku bosta Pašić in dr. Beneš raz-
pravljala tudi o sprejemu Madžarske in
Nemčije v zvezo narodov.

KRALJEVSKA DVOJICA NA ČEŠKEM.

Marianske Lazne, 17. avg. (Izv.)
ČTU poroča: Jugoslovanska kra-
levska dvojica je prispela danes
opoldne semkaj.

Vesti o našem dolarskem posojilu.

Zagreb, 17. avgusta. (Izv.) Povodom
vesti, ki jih priobčuje »Obzor«, da se
ameriško posojilo ni izvršilo, javlja be-
ogradska dopisnica zagrebškega lista
»Riječ« iz avtentičnih virov: Izvršitev
posojila ne odvisi od podpisovanja v
Ameriki. S pogodbo je Blerova skupina
brez oziroma na to, ali je emisija v Ame-
riki zaključena ali ne, obvezana izpol-
niti svojo obljubo. Sicer pa je finančno

ministrstvo ravno danes prejelo od Blo-
rove skupine obvestilo, da se mu do
24. t. m. nakaže nadaljnjih dvajset mil-
ionov dolarjev, dočim se nahajajo tri
in pol milijona že na potu. Tako se je
prvi obrok izplačal v enem mesecu po
sprejetju pogodbe o posojilu, kakor je
bilo v pogodbi predvideno. Poroča se
tudi, da subskripcija v Ameriki dobro
napreduje.

KATASTROFALNI PADEC NEMŠKE MARKE.

Berlin, 17. avgusta. (Izv.) Državne ban-
ke so v skladu katastrofalnega padanja nemške
marke bile primorane zvišati blagovne ta-
rife od 1. septembra dalje za 50 odstotkov.

SLABI IZGLEDI NEMŠKEGA POSOJILA PRI MORGANOVIM SKUPINAM.

Berlin, 17. avgusta. (Izv.) Pri svojih
poslednjih razgovorih, ki so se vršili
meseca junija v Parizu, je sklenila
Morganova skupina, da o nemškem po-
sojilu ne bo razpravljala prej, dokler
se ne doseže popoln sporazum med
Anglijo in Francosko v vprašanju nem-
ških reparacij, ker bi samo provizori-
ne zadostoval. Radi londonske konfe-
rence so se šanse za nemško posojilo
za doledni čas poslabšale.

NEREDI V ODESI.

Beograd, 17. avg. (Izv.) Današ-
nja »Tribuna« javlja: Londonske
»Times« priobčujejo vest iz Berlina,
da se po Odesi širijo novice o sko-
rajšnjem izkrcanju Vranglove arma-
de. Sovjetske oblasti so ukrenile vse
potrebno, da to izkrcanje preprečijo.
Pri tej priliki je delavstvo odpove-
dalo pokorščino. Prišlo je do krvavih
spopadov, pri katerih so bili ubiti
pristaniški komisar in trije boljševi-
ki, dočim so bili trije delavci težko
ranjeni.

STAVKA V BUDIMPEŠTANSKIH LADJEDELNICAH.

Budimpešta, 17. avgusta. (Izv.) De-
lavci ladjedelnic so začeli stavkati radi
meznih zahtev. Število stavkajočih
znaša nad tisoč.

ZADEVA PRINCA JURJA SE UREDI ZAČASNO.

Beograd, 17. avg. (Izv.) Danes
ob 9. uri dopoldne je minister no-
tranjih poslov Kosta Timotijević
sprejel princa Jurja in mu sporočil,
da je bila kraljevska oblast preneše-
na na ministrski svet ter da je bila
vlada od kralja pooblaščenca urediti
vprašanje njegove apanaže, kakor
tudi rešiti vprašanje njegovega me-
sta v armadi, dokler kralj, kot načel-
nik kraljevske hiše na temelju dvor-
nih statutih ne izreče svoje sodbe.

VPRASANJE ČLANOV GLAVNE KONTROLE.

Beograd, 17. avgusta. (Izv.) Cim začne
poslovati državni svet, v katerem je bil iz-
voljen za predsednika Milutin Marković, se
začne sklepati tudi o rešitvi vprašanja čla-
nov glavne kontrole. Glede članov glavne
kontrole se bo doslej mnogo lažje spora-
zum, kakor v vprašanju članov državnega
sveta, ker je tu že odločeno, katere osebe
saj se imenujejo v glavno kontrolo.

NAŠI MINISTRI NA POTOVANJIH.

Beograd, 17. avg. (Izv.) Finan-
ni minister dr. Kumanudi je nocoj od-
potoval v družbi ministra notranjih
poslov Koste Timotijevića v Veles.
Minister Trifković se vrne danes v
Beograd in odpotuje jutri na daljši
odmor v Nauenheim, minister prav-
sodstva Marković odpotuje v Bosno
v svrhu agitacije, minister prosvete
Svetzar Pribičević in minister ver-
dr. Krstelj pa sta odpotovala v Dal-
macijo. Vlada je pozvala ministra za
poljedelstvo Puclje, naj takoj pride v
Beograd. Njegovo potovanje je v
zvezi z odredbami za pobijanje dra-
ginje.

NABAVA ŠESTTREDENSKO PROMETNE REZERVE.

Beograd, 17. avg. (Izv.) Prometni
minister je vse železniške direktorije
v državi obvestil, naj si najkasneje
do 1. septembra t. l. nabavijo premo-
ga za šest tednov kot rezervo, da se
zagotovijo promet.

SEJA VERIFIKACIJSKEGA ODSEKA.

Beograd, 17. avgusta. (Izv.) Začetkom
meseca septembra bo imel verifikacijski
odsek sejo, da overi mandate nekaterih no-
vih poslancev in državnih svetnikov.

ZBLIŽANJE FRANCIJE IN RUSIJE?

Pariz, 17. avg. (Izv.) »Temps«
poroča iz Lyonsa: Herriot Čičerin in
Litvinov se sestanejo dne 3. sep-
tembra v Freiburgu (Breisgau), kjer
bodo razgovarjali o obnovljenju po-
litičnih in gospodarskih odnosov
med Francijo in Rusijo. Herriot bo
spremljal dr. Nansen. Nemški držav-
ni kancelar dr. Wirth, ki je bil ob-
veščen o sestanku, je izjavil, da bo
poskrbel za to, da bodo sklepi se-
stanka tajni. V trenutku, je dejal
nemški državni kancelar, ko se obla-
ja antanta, more vsopostavitev odno-
šajev med Francijo in Rusijo pri-
vesti do pogodbe z Nemčijo. Te tri
demokratske zastopnice bi morale na
to preprečiti vsako nadaljnjo vojno.

PO LONDONSKI ODKLONTVI AVSTRILSKIH PROŠENJ ZA POMOČ.

Dunaj, 17. avgusta. (Izv.) Neuspeh
londonske konference glede prošnje za
kredit je dovedel Avstrijo v tako težak
položaj, v kakršnem se še ni nikdar na-
hajala. Danes dopoldne so se širile po
mestu novice, da je bil ministrski svet
povzvan na izredno sejo, na kateri naj
bi bil podal svojo demisijsko. Nato naj bi
se sicer odločil, da se ne konstitui-
rala kot vlada. Te vesti pa se ne ogov-
arjajo resnici, ker hoče vlada priča-
kati prihoda avstrijskih delegatov iz
Londona, ki ji bodo poročali o podro-
bnostih londonske konference. Potem se
obrne avstrijska vlada z obširno spo-
menico na zvezo narodov in jo zaprosi
za pomoč, ker je sicer popolna kata-
strofa neizogibna. Nato se skliče tudi
parlament, ki bo odločal o nadaljnjih ko-
rakih. Danes se je govorilo, da so se
začeli pogajanja o izročitvi avstrijskih
državnih monopolov neki tuji bančni
skupini.

Borzna poročila.

Berlin, 17. avgusta. Dunaj 1.4550, Bu-
dimpešta 68.91, Milan 4669.15, Praga 3066.15
Pariz 8214.70, London 4654.15, Newyork
1038.70, Curih 19850.15.

Beograd, 17. avgusta. Berlin 8.85, Bu-
dimpešta 5.70, Bukarešta 68, Italija 890—
395, London 375, Newyork 84, Pariz 670,
Praga 265—270, Dunaj 0.14.

K. V. SLAVIČEK:

Po zletu.

Utis iz češkoslovaškega obiskovalca I. Jugoslovanskega vsesokolskega
zleta so mogočni. Pravilno je rekel dr. Scheiner, da nismo prišli v Ljubljano
kot gostje, temveč kot bratje. Že pri prihodu na prvo jugoslovansko postajo
smo slišali, da se pretaka v naših in vaših žilah ena kri. Sprejem v Ljubljani je
presegal vse naše pričakovanje, čeprav nismo šli prvič na jug in imamo za
seboj celo vrsto zletov do raznih slovanskih mest.

V jugoslovanskem Sokolstvu in jugoslovanski vojski smo našli mnoge, ki
so nam za časa svetovne vojne pomagali rušiti duh avstro-ogrske armade. Ina-
mo občutek zadoščenja in zgodovinske pravičnosti, ko se kot svobodni ljudje,
svobodni državljani, sprehajamo po beli Ljubljani, po kateri smo med vojno
hodili kot nesvobodni sužnji. Radostno pozdravljamo državno zastavo pobra-
tinskega naroda, ki plapolja na starem ljubljanskem gradu, ki je bil med vojno
mučilnica slovanskih rodoljubov. Isti občutek zadoščenja sem imel v Mostu nad
Muro na Štajerskem, ko sem zagledal z vlaka drevo, h kateremu sem bil pri-
vezan kot vojak 28. polka...

Zlet je pokazal veliko tehnično višino jugoslovanskega Sokolstva. Samu
slučajno se je zgodilo, da niso Jugoslavi pri mednarodnih telovadnih tekmah
dostigli prvega mesta. Okoliščina, da znaša razlika samo malenkostno število
točk, da slutiti, kako resen tekmelec je nastal češkoslovaškemu Sokolstvu na
polju telesne vzgoje. Onim, ki so bili o stvari poučeni, je bilo to znano in mnogi
so tudi pričakovali, da bo odnesel prvenstvo pri mednarodnih tekmah Jugoslo-
vanski Sokolski Savez. Vsaj je že na prvem zletu Zveze slovanskega Sokol-
stva v Pragi 1912. v tekmi posameznikov odnesel prvo mesto Slovenec dr. Vid-
mar Stane. Kar se ni zgodilo sedaj, se bo zgodilo gotovo pri bodočih tekmah. S
tem mora naše Sokolstvo računati.

Po tehnični strani je bila organizacija zleta popolna. Tudi rediteljstvo je
storilo vse, kar je v človeških močeh. Ljubljansko prebivalstvo nas je spre-
mujalo povsod iz ljubeznosti, kakršne je zmožno samo bratsko srce. Ni bila majhna
vloga, ki jo je Ljubljana vzele nase; gotovo še ni nikdar tekom svojega obstoja
gostila toliko udeležnikov. Zmagala je svojo nalogo naravnost odlično in češko-
slovaško Sokolstvo bo ohranilo na svoje bivanje v Ljubljani najprijetnejše spo-
mine.

Pomen zleta pa ne leži samo v telovadnici in Sokolstvu. Slavnosti mesta
slavile samo dve sorodni organizaciji, temveč sta jih slavila dva naroda. In
sicer cela naroda, ne samo en razred ali ena struja. Koliko starih vezi je bilo
obnovljenih, koliko navezanih novih, kakšen kos slovanskega dela se je izvršil?
Pred vojno se je smelo govoriti samo o kulturnem delu, danes govorimo tudi o
političnem in gospodarstvu. Čutimo, kako majno je, da si pomagamo medsebojno
vedno in povsod ter se zanašamo le na lastne sile in ne zaupamo nikomur na
celem svetu. Problem jugoslovanskega naroda postajajo problemi češkoslo-
vaški in zopet narobe; vprašanje Trsta, Gorice, Reke in Koroške je ravnotako
češkoslovaško, kakor je vprašanje Lužice ali Kladske jugoslovansko... Kot kipi
so stali možje in sestre Sokolice so plakale, ko so se v sprejodu pokazale tablice
zagrjene s črnim florem, nosče imena družtev z ozemelj, okupiranih po Italiji
in z nesrečne Koroške... Kri je udarila v sence, stisnile so se pesti in s škri-
pajočimi zobmi smo šepetali: Vaš sovražnik je tudi naš sovražnik!

Češko Sokolstvo se vrne v svojo domovino in v mestih in selih bo z navdu-
šenjem pripovedovalo o slavnih dneh ljubljanskih. Širilo bo jasno sliko o brat-
skem narodu jugoslovanskem, o ponosnem jugoslovanskem Sokolstvu in o vi-
teški vojski. Posebno o tej bo govorilo s pravilnim razumevanjem. Ker armada
je samo ena; severni del se nahaja v Češkoslovaški, južni pa v Jugoslaviji. Da,
da, tako bomo to povedali!

Vračamo se domov, zadovoljni in srečni in veseliti se bomo na bodoči po-
hod bodisi do Beograda, bodisi do Zagreba.
Naprejt!

Konferenca železnih h ravnateljstev.

ZASTOJ BLAGOVNEGA PROMETA ZA OZEMLJA ZAGREBSKE DIREKCIJE.

Beograd, 17. avgusta. (Izv.) Včeraj
se je začela v ministrstvu za promet
konferenca železniških ravnateljstev
in načelnikov raznih prometnih oddelkov.
Za predsednika konference je bil izvo-
ljen pomočnik prometnega ministra Av-
ramović. Na konferenci se je takoj ugo-
tovalo, da je blagovni promet na ozem-
lju beograjske, subotške in sarajevske
direkcije z ozirom na transport popol-
noma zadovoljiv. Zadnja pošiljka je le-
žala le štiri dni. Pač pa je opaziti za-

stoj na ozemlju zagrebačke direkcije.
Ta zastoj je po mnenju konference pov-
zročil površnost uprave v mnogih ozi-
rih pa tudi sabotaža železničarskega
osobja, ki se vedno pritožuje, da zaradi
malih plač ne more delati. Da se raz-
bremenijo ozemlje zagrebačke ravnat-
eljstva, priskoči na pomoč južna že-
leznica s tem, da prevzame nase pre-
voz na nekaterih progah. Konfere-
ca se bo danes nadaljevala.

MADŽARSKE NERESNICE O NAŠIH DRŽAVLJANIH.

Budimpešta, 17. avgusta. (Izv.) Na
koncu današnje seje narodne skupščine
je poslanec Homonay vložil nujno in-
terpelacijo v interesu v Jugoslaviji li-
večih penzionistov, bivših madžarskih
državnih in železniških uradnikov, ka-
terim je jugoslovanska vlada popolno-
ma odvzela njih pokojnine in ki so
vsled tega v nevarnosti, da pomro la-
kote. Govornik je opozoril tudi na ve-
like težkoče, ki se jih dela onim ma-
džarskim uradnikom, ki si hočejo pridobi-
ti jugoslovansko državljanstvo po-
tom opcije. Zunanji minister grof Pan-
fy je izjavil, da so mu vsa ta dejstva
znana. Z jugoslovansko vlado so se že
večkrat vršila pogajanja in tudi vsaj
so pogajanja v teku. Radi tega se ne
more spuščati v podrobnosti, vendar pa
mora naglašati, da bo storila vlada vse
potrebno v svrhu uveljavljenja v mi-
rovni pogodbi zapopadenih pravic.
Odgovor zunanjega ministra je bil vzet
na znanje.

380.000 BREZPOSELNIH NA ČEŠKEM

Praga, 1. avgusta. (Izv.) Danes je bil
v železarnah v Vitkovicah, kjer je že
prej odpuščenih petsto delavcev, napo-
vedan odpust nadaljnjih tisoč delavcev.
Število brezposelnih na Češkoslova-
škem cenijo na 380.000. »Tribuna« opo-
zarja na državno krizo, ki postaja radi
rapidnega dvigovanja češke krone vedno
večja. Vplivanje na inozemski tečaj če-
ške krone je postal nemogoč in se ne
da predvideti, kam bo to dovedlo.

LETALEC VRGEL BOMBO MED OBČINSTVO.

Odansko, 17. avg. (Izv.) Wolffov
urad javlja: Na poljskem letališču
Putzki bi se imelo včeraj vršiti v
okviru vojaške športne prireditve
metanje bomb z letala. Neki letalec
je vrgel bombo ravno v trenutku, ko
se je nahajal nad 800 ljudi broječim
občinstvom. Bomba je eksplodirala
sredi množice ter ubila na mestu 10
oseb. Nadaljnih 50 oseb je deloma
lahko, deloma težko ranjenih.

Ministri v sokolskih krogih.

Med drugimi sta se podvzela na ljubljanski vsesokolski zlet tudi ministri dr. Žerjav in Pribičević. Ker sta to zelo premetena politična moža, smo pričakovali, da bosta na kakšen način izstopila iz okvirja enostavne ministrske reprezentacije. To sta tudi storila. Podjetna in delovna, sta porabila priložnost vsesokolskega zleta in hitro improvizirala dve gesti, s katerimi sta menila osredotočiti pažnjo širših krogov na svoje osebnosti. Pozabila pa sta pri tem to, da jih naša javnost prav dobro pozna in da bo vedela vsak njihov korak v smeri osebne rehabilitacije očitni kot neokusno vabljenje. Odkar ga je razkrinkala zadeva Jadranske banke, pozna dr. Žerjava slovensko javnost. Na tem ne izpremeni prav ničesar sokolski krog, ki ga je te dni nosil in katerega bo lahko našel tudi pri bodočih sodnijskih obravnavah. Sv. Pribičević nam je tudi znan po svoji borbi za intransigentno centralistično politiko in za nepopustljivi ustavni razkroj jugoslovanske države. Slovenci smo dobro informirani o tem, kako vlogo igra gospod v naši politiki in kdo je glavni krivec sedanjega razdora med jugoslovanskimi brati.

Prvi je izstopil minister Pribičević. Naiven, kakor je, se je oblekel v sokolski krog in hotel na ta način dokazati svojo skupnost z jugoslovanskim Sokolstvom in njegovim nacionalizmom. Pri tem pa je pozabil, da dobro vemo, da ni bil nikdar Sokol in da še danes ni član prav nobene jugoslovanske sokolskega društva. Ker se je politike učil pri madžarskih centralistih že tedaj, ko je vodil ponižno, madžarofilsko srbohrvatsko koalicijo, je med nami, v čistem ozračju sokolskega idealizma, oblekel paradno monduro, kakor tisti avstrijski nadvojvode, ko so obiskali različne polke. Na balkonu vseučilišnega dvorca je venomer mahal s sokolskim rokavom in sipal mile poglede na ogromni sprevod sokolskih žup. Mi pa menimo, da Pribičević tudi sokolska košulja ne bo razrešila zgodovinske krivde ki jo nosi radi sedanjega nacionalnega stanja jugoslovanske države.

Kakor je Pribičević ambiciozen, tako je naš Žerjav premeten do skrajnosti. To pot je nastopil s draginjskim vprašanjem. Splošno senzacijo je namreč zbudila včeraj po Ljubljani vest, da se je na kronskem posvetu razpravljalo tudi draginjsko vprašanje in da je to vprašanje našel sam dr. Žerjav, minister za socialno politiko.

Zakaj je dr. Žerjav izbral ravno sedanjí termin ter naravnost kronski posvet, da sproži draginjsko razpravo? Ali je s tem povedal, da to vprašanje prej ni obstajalo in da je draginja, pod katero stokajo naši srednji sloji, predvsem pa uradništvo, šele najnovejši pojav v naši državi? Naloga dr. Žerjava, kot socialnega ministra je bila, da že davno opozori svoje kolege v ministrskem svetu na draginjo in da ne zavleče tega vprašanja do kronskega posveta ob priliki vsesokolskega zleta. Kajti sedaj pada vsem v oči, da je dr. Žerjav s tem nenavadnim izstopom na kronskem posvetu pokazal, da sme to vprašanje, kakor marsikatero drugo, porabiti kot štafeto za osebno agitacijo in rehabilitacijo svojega imena in stranke pred slovenskim uradništvom.

»Če smem ostati minister, četudi sem obdolžen najhujših dejanj po Protih in Kamenarovičih zakaj ne bi smel izrabiti nedolžne sokolske kroja in kronskega posveta v svoje osebne namene?« se izgovarjata ministra v sokolskih krogih.

Dr. Žerjav je začel reševati uradniško vprašanje pri najtežavnejši točki, pri draginji. Draginja pa je tako neosebna posledica našega splošnega gospodarskega stanja, da je dr. Žerjav, prijatelj bančnih ravnateljev in kapitalističnih obratov prav gotovo ne namerava resno reševati. Če ni uspel dr. Kuzmanovič, da bi s posojilom sto dolarov milijonov, enako 27 milijard naših kron, izboljšal vrednost našega denarja ne bo uspel tudi dr. Žerjav omiliti draginje. Korenine teh vprašanj so globle.

Eno pa lahko povemo: da slovenska javnost doslej ni bila vajena na prizore, da sme minister izrabljati sokolski krog v svoje namene, da se v vladi ene države trpi tako obdolžene osebnosti, kakor sta Pribičević in dr. Žerjav, da je mogoče izrabiti kraljevsko dostojanstvo, vsesokolski zlet, kronski svet in vse mogoče ideje v svrhu rehabilitacije pred narodno javnostjo.

S tem so omogočili najnižje ponižanje vrhovne državne oblasti pred očmi slovenskega naroda.

All sta že član Jugoslovanske Matice?

Prvi korak.

Ze dolgo vrsto mesecev sem vedno se ponavljajoče pritožbe o naraščajoči draginji so zadobile tak obseg, da se je celo naš ministrski svet spomnil, da bi bilo dobro, posvetiti temu, danes pač ajsvažnejšem vprašanju, malo več pažnje.

V naši državi, ki je agrarna država, kjer pridelamo živil več kot zadosti, velika večina prebivalstva — strada. Strada v pravem pomenu besede. Stradajo vsi tisti, ki so navezani na stalne prejemke, v prvi vrsti državni nameščenci. Pomanjkanje je že tako veliko, da različne kulturne potrebščine, kot se govori o njih v narodnem gospodarstvu, sploh ne pridejo več v poštev, da celo ne omenja se jih več, ampak vse toži samo nad pomanjkanjem sredstev za vzdrževanje golega življenja neobhodnih potrebščin. Danes manjka našemu proletarijatu v prvi vrsti — kruha. In to v državi, kjer se pridelava celo v slabi letini toliko žita, da — se hranijo z njim sosednje države. In med tem, ko naši sosedje jedo naš kruh, naš delavec strada in hira, ker ne zasluži toliko, da bi kupil vsaj tolike količine živil, da bi z njimi nadomestil že itak izčrpanemu telesu odvzete sile. In zakaj vse to?

Vzrok temu je mentaliteta vladajočih, ki mislijo, da je država, da je delovno ljudstvo radi njih tu in ne obratno. To radi tega, ker vladajoči vodijo državne posle tako, kot veli njihova korist in njihovi žepi, ne pa korist celokupnega naroda. Zato, ker se pri nas čuva v prvi vrsti interese bogatašev — izvozničarjev, brez ozira na potrebe ostalega naroda. In vsled tega smo prišli tako daleč, da celo uradniki v visokih službah — trpijo pomanjkanje! In draginja še vedno raste.

Končno, ko je že vse tako omagano, da se mu niti pritoževati več ne ljubi, se je pa zbudil naš ministrski svet iz spanja pravičnega ter ugotovil, da bi bilo dobro storiti nekaj, da se draginja vsaj zajezi. To — so sklenili možje — se bo storilo na ta način, da se na gotove neobhodno potrebne predmete, ki jih sedaj izvažamo v taki meri, da jih vsem denarno remončnim slojem že davno primanjkuje, zviša izvozna carina. In ko so drugi sklepi ministrskega sveta ostali tajni, so tega takoj razglasili, da se pokaže njih velika skrb in delavnost za državo. Kdaj se bo to izvedlo, je drugo vprašanje. Najprej je pač potrebno, da skien ministrske seje, zvišati carino gotovim živilom, postane znan, zato da morejo izvozničarji še v hitrici kolikor mogoče forsirati izvoz teh predmetov do uresničenja tega sklepa in še »zaraditi« nekaj »para«.

In vendar smo ministrskemu svetu hvalečni za ta sklep, in še bolj hvalečni mu bomo za njega izvedbo. Vsakdo mora priznati, da je edino možna pot, zmanjšati v državi draginjo ta, da se onemogoči prevelik izvoz. Danes, ko različni kralji in podkralji voiov izvažajo živo in zaklano živino ter meso v vedno večjih količinah, v tako velikih količinah, da se mora celo država, ki naše meso neobhodno potrebuje, z različnimi zavarovalnimi predpisi čuvati prevelikega uvoza, se moramo sploh čuditi, da pri ogromnih dobičkih, ki jih ti kralji in podkralji zaslužijo že pri eni sami goveji glavi, plačani v lirah, sploh še moremo doma dobiti meso. Dobimo ga že, toda za drag denar in pa najslabše vrste, ker slabega lalijani ne puste uvažati, ker oni se morajo hraniti samo z prvovrstnim mesom, da ostanejo pri močeh in da zamorejo še adalje ubijati in tepsti naše zaslužjene brate onstran meja.

Ze pred temi poslednjimi ministrskimi sejami v Ljubljani se je nekaj pisalo po časopisju, da so baje že v Beogradu ministri sklepali o omejitvi izvoza gotovih živil v svrhu kritja domače potrebe in da se s tem zmanjša draginja. Tam je bilo predlagano tudi, da se zviša izvozna carina na živo in zaklano meso — (da je to upravičeno, vidimo na naših mesnih cenah) — toda temu se je uprl poljedelski minister. Menda zato, ker se on kot poljedelski minister boji, da bi z utesnjenim in otežkočenim izvozom živine in mesa trpelo škodo naše — poljedelstvo, naši kmetovalci. Dvomimo, kajti dobička, pri izvozu živine in mesa nima producent-kmetovalec, dobiček ima samo in izključno nekaj komadov milijonarsko podkovanih debelih mesarjev-izvozničarjev; pa nihče drugi.

Zaradi tega moramo sklep ministrske seje le odobravati in če ga smemo smatrati resnim, želeli, da se čimprej izvede. Ta carina pa se ne sme določiti kar tako približno, ker s tem stvari ne bi bilo pomagano. Carina mora povzročiti, da postanejo omenjeni naši produkti za inozemstvo tako dragi, da

preneha ali da se vsaj omeji povpraševanje po njih.

Danes živimo v izrednih razmerah, ki jih je povzročila svetovna vojna. Te izredne razmere postajajo še desolatnejše vsled prekomernega izsesavanja premaganih narodov po premagalah, po posledicah »pravičnega« miru.

Nemogoče je danes živeti in uspevati z isto carinsko politiko, kot pred vojno. Takrat so bile denarne vrednote sosednjih držav zelo slične, razlika je bila z malimi izjemami 3 do 5 vinarjev pri vrednoti. In danes?! Vsled tega je težnja držav z dobro valuto potrebne predmete uvažati iz držav s slabšejo valuto veliko večja, kot pred vojno. In v državah s šibko valuto se s forsiranjem izvoza preko mere ne more doseči istega, kot je bilo to pred vojno, ravno vsled prevelike razlike v valuti. Domačemu trgu blaga primanjkuje, dobiček od izvoza pa imajo le nekateri izvozničarji, ker njim pride valutna razlika v dobro.

Domače prebivalstvo pa strada in se duši v rastoči draginji.

Gotovo, da bodo z zvišano izvožno carino prizadeli izvozničarji, toda ti niso — narod. Na ostalo prebivalstvo, na proletarijat pa bo večja ponudba na domačem trgu in zmanjšano povpraševanje inozemstva po neobhodno potrebnih živilih uplivalo blagodejno, bolj blagodejno, kot pa obljubljena — uradniška pragmatika.

Izvedba sklepa ministrskega sveta bi bil prvi korak, da se reši proletarijat — smrti. In zato ta sklep — pozdravljamo.

Se topleje bomo pozdravili njegovo izvedbo.

Ljubljana — Maribor.

Maribor, 9. avg.

Ljubljana—Maribor 1 dinar!

V tem stavku je izražena vsa mizerija, ki je zadela prebivalstvo našega industrijalnega območnega mesta. Kakor so časopisi poročali v suhoparni notici, se je te dni podražil kruh in sicer tako, da je kg v Mariboru za 1 dinar dražji nego v Ljubljani.

Podražitev kruha sama na sebi zadene prav občutno vse sloje. Seveda najboljše delavstvo in javne nameščenice, ki že itak s svojimi družinami tonejo v draginji. Trgovec in obrtnik bosta to novo breme prevajala na konsumenta in odjemalca in sicer tako kakor je pri nas že navada, da ne bosta imela prav nič zgube, ampak še znaten dobiček. Na koga pa naj prevali to breme uradništvo in delavstvo, ki ima redne mesečne ali pa tedenske prejemke! Pri teh dveh se prelaga nja novih bremen iz lastne rame na tujo neha in jih morata nositi v vsej teži sama toliko časa, dokler pač moreta. Zdi se pa, kakor kažejo vsa znamenja, da je ta peza že dosegla višek možnosti in da se nosilca vseh bremen, delavec in javni nameščenec morata vsak čas onemogla zgruditi, ali pa se bo zgrudil pod jezo in maščevalnostjo nekdo drugi. Zakaj eno je gotovo: vsaka sila do vremen! In ni le večje sile na svetu, kakor je — prazen želodec mase. To naj bi pomislili tisti, ki vedrijo in oblačijo v naši državi, tisti, ki sedijo sami pri polnih mizah in nam mečejo od bogato obložene mize samo mrvice in drobtinice. Zakaj besnost praznih želodcev je strašna!

Kdo je zakrivil in kako, da se je kruh tako podražil ravno sedaj, ko smo spravili bogato žetev v naši agrarni državi pod streho, o tem ne mislim, razpravljati. Nadvse značilno je vsekakor, da so cene kruha tako poskočile takoj po dobri žetvi in takoj po odgodeh skupščine! Kakšne izgleda imamo za zimo in prihodnjo pomlad, o tem človek — posebno delavec in javni nameščenec — ne more razmišljati, ker je v nevarnosti da ga ne samo oblije zona, ampak ga lahko zadene — kap.

Ljubljana—Maribor 1 dinar razlike pri kg kruha!

Ta stavek izraža obenem tudi vso mizerijo naše uprave; ne samo centralne ampak tudi občinske. Daleč je prijadral Maribor pod sedanjo internacionalno klerikalno upravo! Preje je bil na slovesu najcenejšega mesta v Jugoslaviji. In takrat so ga upravljali — komisarji. Sedaj ga upravlja internacionala s klerikalci in postal je tekom enega leta najdražje mesto v državi. Vsakdo dela kar in kakor hoče. Trgovci ne poznajo mere in prav tako je ne poznajo ne mesarji, ne peki. Nikdo jih ne nadzoruje, nikdo ne kaznuje! Ljudstvo jim je izročeno popoloma na milost in nemilost. Lahko ž njim napravijo, kar hočejo. Plačaj, če hočeš živeti, če ne moreš pa lahko pogineš s svojo družino lakote v državi, ki izvažala živila, v mestu, kjer vlada socialistična internacionala, ki se cedi samih besed o ljubezni do zatiranih, do delavstva in javnih nameščencev. — Človek se prijemaa za glavo in se sprašuje, kako je to mogoče! Sedaj vladajoča večina v občinskem svetu je bila

ob prevzemu poslov in pred volitvami vsa polna obljub, kako hoče pomagati nižjemu in srednjemu človeku. In kaj je dosegla? Prav nič! Niti ene najmanjše stvarce ne more pokazati, kar bi bila storila v prid nižjim slojem in javnim nameščencem. Ako se posameznim voditeljem stranke godi bolje, kakor se je preje, to je prav vse, kar so dosegli. To pa je samo nekaj posameznikov! Tisoči in tisoči, po katerih hrbtih so plezali voditelji do boljših in lažjih mest, ti tisoči pa ginejo v bedi in obupni stokrat bolj kakor preje. Ko so izprva še lani dražili mesarji, peki in trgovci živila, se je v vladajočih internacionalnih krogih govorilo o lastni mesnici i, oakti pekarni ki bi naj pokazala mesarjem in pekomo, da se da delati in izhajati tudi z manjšim dobičkom. Tako bi se razvila konkurenca in bi se blago pošteno prodajalo brez oderuških cen.

Sedaj se ne zmeni nihče o tem, nikomur ne pride kaj takega na um. Izgovarjajo se s prevelikim aparatom in pomanjkanjem potrebnega obratnega kapitala. Če pa ima posamezni mesar, trgovec in pek obratni kapital in potrebne moči potem bi pač zmoglo tudi celo mesto. In ako morejo peki v Ljubljani prodajati kruh za 1 dinar ceneje nego v Mariboru, bi menda tudi mestna občina mariborska zmogla to, kar zmore ljubljanski obrtnik.

Zoper naraščajočo draginjo pri nas

ni mestna občina storila prav ničesar. Narobe: še pomagala je pri odstranitvi tistih institucij, ki so imele namen draginjo omiliti. Opozarjamo samo na bivša občinska razsodišča proti draginji, na tržno nadzorstvo itd. Vse kar so internacionalci storili proti draginji, je bila dolgovazna časnika klobasa, ki se je dober del zime vlekla po njihovem glasilu »Volksstimme« in ki je dokazovala, da je vse draginje kriva centralna vlada in razmere. Nikakor nočemo zagovarjati centralne vlade in vemo, da jo zadene glavna krivda Ampak prav mnogo, mnogo krivde je iskati in najti pri vladajoči gospodi na magistratu. Strbne vlade prav nič ne skrbi in ne srbi, da je kg kruha v Mariboru za cel dinar dražji nego v Ljubljani, ampak to zadene nas same.

Prav zadnji čas je, da bi se na mestnem magistratu v Mariboru pri vladajoči gospodi zgodila temeljita remendura. Zakaj tako brezbržno v tem oziru se menda ne upravlja nob. mesto niti ne v Makedoniji. Čudno je le to, da delavstvo še do sedaj ni izpregledalo, da se ga je vodilo in se ga še vodi za nos. Da le vidi rdečo zastavo in sliši nemško internacionalne fraze, pa je gluho in slepo za vse drugo. Sicer se že precej odpirajo zasleplencem oči, komur jih ne odpre sedanja cena pri kruhu, ta pa ostane gotovo na večno slep.

Politične vesti.

Prepušteni svoji usodi.

Iz Zagreba prihaja vest, da je predsednik tamošnje organizacije demokratske stranke, dr. Ljubo Tomasić vložil v imenu večih delničarjev »Jadranske banke« tožbo proti ravnatelju Praprotniku in Kavčniku. S tem stopa afera slovenskih demokratov in njihovih zahrbtnih denarnih mogotcev v odločilni štadij.

Znano je, kakšen odmev so vzbudila v slovenski in hrvatski javnosti svojačasna Kamenarovičeva odkritja. Medtem ko je Slovenijo največ zanimala obtožba proti Žerjavu in njegovemu političnemu delu, so Zagreb razburila odkritja o Praprotnikovih in Kavčnikovih poslih.

Z nadčloveškim naporom so tedaj demokratski mladini preprečili radikalne mere državnih pravdnikov in celo zadevo omejili na preiskavo, ki še vedno traja. Z ministrskimi položaji in z vplivom demokratske stranke so usmerili afero na advokatsko polje, kjer bi sodniki mesece in leta lahko študirali povojna bančna poslovanja in minljivost moralnih zakonov. Prišlo pa je drugače. Zagrebška »Riječ«, glasilo demokratske stranke na Hrvatskem ima glavnega urednika, ki je kot novinar mož na svojem mestu. V odgovoru na neki napad proti »Riječi« je branil slovenske demokrate iz stališča strankine discipline, češ, da bi bilo pogrešno, ako bi stranka žrtvovala voditelje pri prvi javni obtožbi, ki bi se pojavila. Vkljub temu, da so bile obtožbe tako jasno precizirane in na tako uglednem mestu izrečene, je smatral glavni urednik »Riječi« za potrebno, da se zadevo prepusti sodišču in kvečjemu podviza njegovo rešitev. Na ta članek je izšlo prejšnji teden v zagrebški »Slobodni Tribuni« pismo ravnatelja Kamenaroviča, v katerem je na novo ugotovil svoje znane obtožbe. Prišel je nov odgovor glavnega urednika »Riječi«, ki je izjavil, da ima demokratska stranka sarna največji interes na tem, da se zadeva čimprej razčisti. Kot dopolnilo tega tega se javlja vest, da je sam predsednik zagrebške demokratske stranke vložil proti ravnatelju Praprotniku in Kavčniku v imenu delničarjev »Jadranske banke« tožbo. S tem so imenovani tudi od strani demokratske stranke prepušteni svoji usodi.

Ali bo dr. Žerjav kljub temu še obsedel na ministrskem stolčku? Najbrže! Ker mož menda čaka, da ga bodo porinili z njega z brahijalno silo.

Nov delokrog hrvatskega ženstva.

Nedavno se je razpustilo v Zagrebu društvo »Hrvatska žena«, ker je pod vplivom svojega ženskega temperamenta nastopalo pri neklih

prilikah proti zakonu in javnemu redu. Sedaj so se te članice združile in osnovala tajno organizacijo, z nalogo podpirati tiste uradnike, ki jih beogradska vlada premešča in preganja. Neki hrvatski list je pri tem napisal, da stopa hrvatska žena s to akcijo prvič v javno politično areno. Ta vest je za razmere in razpoloženje, ki vlada v Zagrebu in na Hrvatskem silno značilna. Nesoglasja hrvatskega naroda z beogradsko politiko se s tem prenaša iz političnega terena na osebno in fanatično polje. Razvoj dogodkov gre na Hrvatskem svojo naravno pot. Najprej smo dobili politično nesoglasje s centralistično ustavno ureditvijo in slabo režimsko upravo. Sedaj dobiva ponizevanje hrvatskega naroda in njegovih zahtev že ostrejšje oblike. Javlja se fanatični odpor, ki si nadevuje obraz usmiljene pomoči odpuščenim uradnikom. Če že ženstvo zapada takemu delovanju, tedaj je brez dvoma, da bodo na Hrvatskem kmalu usahnili čuti bratske sorodnosti s Srbi in da bo ubita vsaka volja za skupno državno življenje. Ta akcija hrvatskega ženstva je strašno slabo znamenje naših razmer in prav zadnji čas je že, da se odpravi voditelje, ki vodijo našo državo v razmere, ki so do pred kratkim vladale med Irsko in Anglijo.

Pomoč gladujočim v Rusiji.

Beograd, 16. avg. (Izv.) Dr. Govring, odposlanec dr. Nansena, je dopel v Beograd in je prisostoval snoči seji, ki jo je priredil narodni odsek za pomoč gladujočim v Rusiji.

Z mednarodno pomočjo Avstriji ne bo nič.

London, 16. avg. (Izv.) Reuterjev urad javlja: V plenarni seji za veznikov so včeraj zvečer obravnavali avstrijsko noto, ki jo je izročil konferenci avstrijski poslanik. Noto vsebuje prošnjo za nadaljni kredit v iznosu 15 milijonov funtov. Zastopniki so se strinjali v naziranjju, da nobena vlada ni v stanu, priporočati svojim davkoplačevalcem, da bi prevzeli nova bremena za Avstrijo, dokler finančni položaj ni temeljito proučen. Vsi so bili mnenja, da ne morejo gledati ravnodušno na polom Avstrije in njega posledice. Poimcarje je predlagal, da naj zveza narodov izpopolni svoja proučevanja o položaju Avstrije, Lloyd George je dejal, da se Anglija z radostjo priključuje temu predlogu, poudarja pa, da je treba zvezo narodov opozoriti na to, da bi bilo državam nad vse težko, dobiti za Avstrijo denarja. Bilo bi brez pomena kovati nadaljne načrte če ni mogoče dobiti kreditov. Zveza narodov bi morala dati najboljša priporočila. Vsi zastopniki so se strinjali s tem.

Gospodarstvo

Obrtna razstava v Ceju.

12. do 22. avgusta 1922.

Naša obrtna razstava se prav zadovoljivo razvija. Število obiskovalcev razstave je dnevno večje. Vsi posetniki razstave naglašajo brez izjeme svoje presenečenje nad lepo in bogato vsebino razstave in nad dovršenostjo razstavljenih predmetov. Posebno iznenadenje vzbujaa razstava pri kmečkih obiskovalcih, katerih smo videli v nedeliek 14. avgusta

povodom premiranja konj in posebno na praznik izredno veliko število na razstavišču. Zadnja dva dneva se je pojavilo na razstavišču tudi precejšno število posetnikov iz Hrvatske; došlo je tudi več žurnalistov, da si ogledajo razstavo, med njimi znani pisec dela »Industrija u Sloveniji« gospod Lakštoš, urednik »Jugoslovanskega Lloyd«a, ki je z veseljem povdarjal, da je našel na razstavi celo vrsto novih izdelkov.

Obrtništvo iz Celja in okolice, ki je povzročilo in v prvi vrsti omogočilo razstavo, je z dosedanjim vspehom izvanredno zadovoljno in izražajo čisto odkrito svoj ponos. Posebno veselo opazovati je na razstavi neosebno in naravnost vzorno sodelovanje vseh slojev prebivalstva brez razlike stanu. Nikjer e vidiš in ne slišiš niti najmanj politične strasti, kakršna je v dnevi razstave popolnoma zginila. Le tako složno sodelovanje je zamoglo omogočiti tako lep moralen uspeh.

Razstavljalci so pa sklenili tudi že ogromne kupčije, posebno 14. in 15. avgusta. Naročila so bila te dni tako velika, da jih nekateri razstavljalci niso mogli več sprejemati, in to v vseh strokah. Posebno se to tudi opazi v usnjarki stroki. Čevljiarski izdelki, na katere se pri razstavah običajno ne polaga posebna pozornost, so na razstavi v Celju zbudili posebno pozornost. Že danes čujemo vsestransko željo, da se pokrajinska obrtna razstava priredi vsako leto v Celju.

Na razstavišču je v posebnem paviljonu dnevno skoz dve uri koncert celjskega Odbojenega društva in tamburaškega zbora Bratstva. Zabavišče privabi ob večernih urah dnevno mnogobrojno občinstvo na raz-

stavnostni prostor, kjer je vsak dan do polnoči najprijetnejša zabava. Za soboto 19. t. m. se pripravljajo v pozdrav zunanjemu obrtništvu velik koncertni večer. Nedelja 20. t. m. se bo praznovala kot obrtniški dan.

Fotograf g. Pelikan je napravil od razstavnega prostora kakor tudi od posameznih razstavljenih predmetov zelo lične in lepo izdelane razglednice, katere se kar sproti kupopijo.

+ Stinnes na Madžarskem. Ringo Stinnesova družba in Alpinskomoontanska družba sta ustanovili v Budapešti s kapitalom 30 milijonov kron zvezo železniških in rudniških družb. Zveza namerava svoj delokrog raztegniti na Orijent.

+ Ameriški jekleni trus. Dobiva od meseca do meseca več naročil, ki jih ne more izpolniti. Od 1. julija do 1. avgusta je bilo neizpolnjenih naročil za 5.776.000 ton.

+ Izvoz otrobov. Ker je potrebna količina otrobov za prehrano živali v naši državi zavarovana, je ministrstvo dovolilo izvoz po veljavnih predpisih.

+ Naš dinar na čurški borzi. Kako malo zanesljivo je službeno poročanje se je izkazalo pred nekaterimi dnevi, ko se je poročalo, da notira dinar 1,5%, dočim se je mogel dinar v Čurju kupiti šele za 1,70 franka.

Dnevne vesti.

— Današnji avdionik. Današnji avdionik nam je dal ljubezljivo na razpolago br. K. V. Slaviček, tajnik češkoslovaške narodno-socialistične stranke. Misli, ki jih je podal ta vztrajni delavec na polju narodne in socialne osvoboditve češkoslovaškega in slovenskega življa, kažejo jasno, kako je vplival ljubljanski vsesokolski zlet na naše goste. Zato nismo pomišljali, objaviti jih na avdionem mestu.

— Kraljeva sodbna o Slovincih. »Vsa Slovenija je pravi zemeljski raj; edino kar ta raj kvari, so pijanci, katerih človek toliko srečuje po cestah.« Tako se je izjavil naš kralj Aleksander napram pokr. nam. Hribarju in mu dovolil, da se to njegovo mnenje sme tudi objaviti.

— Častno darilo. Starešinstvo ISS je zagrebački podoficirski školi, z ozirom na krasne uspehe, ki jih je dosegla na vsesokolskem zletu, poklonila plaketo visoke umetniške vrednosti. Plaketa je delo kiparja Lj. J. Dolinarja.

— Odhod češkoslovaških Sokolov. Včeraj popoldne se je poslovilo od nas starešinstvo ČOS in se povrnilo v Prago. Starešinstvo ISS s starostjo dr. Ravniharjem na čelo se je na kolodvoru pri slovesu ginitivo poslavljalo ter si z našimi virilni brati Čehi bratsko stiskalo desnice, obljubljalo si došmrtno medsebojno ljubezen in zvestobo. Navzočih je bilo tudi mnogo Sokolov in Sokolice, ki se nikakor niso mogli ločiti od dragih bratov Čehov. Med iskremitimi ovacijami in med zvoki godbe dravske divizije je slednjič zapiskal vlak... Zdravo, bratje, Zdravo!

— Gostje odhajajo. Ljubljana je zopet dobila navadno lice. Sicer je tu in tam še opaziti kakšnega gosta, a tudi ti polagoma izginjajo. Živahni Alžirci so se poslovili od nas že v sredo zvečer, češkoslovaški legationarji so se odpeljali v sredo dopoldne, vlak na Val. Beckerek je odšel včeraj ob 8. uri in tako se vračajo drug za drugim na svojo domovino. Vračajo se — in upamo — da z lepimi spomini na Ljubljano, kakor bomo tudi mi ohranili najlepše spomine na naše ljube goste.

— Pokojni Fran Ažman je iz svoje zapuščine daroval po g. kuratu Fran-u Bonuš kron 1000 za zgradbo doma slepih. Slovensko srce postavi čimprej lastno streho nadbednejšim, i v žalosti i v veselih urah ne zabi svojih slepcev!

— Odlikovanje. G. dr. Stefan Sagadin, načelnik v ministrstvu in državni svetnik je odlikovan z redom Belega orla 5. vrste.

— Dar, ki je vreden kralja. Ko je kralj aspuškal Bled, je izročil pokr. nam. Iv. Hribarju 100.000 kron za pogorelec v Boh. Bistrici. Pri tem je izjavil, da naj dobe od te vsote v prvi vrsti oni pogorelci, ki so najrevnejši, ozir. ki niso bili zavarovani.

— Napad na novinarja. Sotrudnik »Bal-kana« g. Pantelija Jovović, ki je potoval kot poročevalec svojega lista po Črni gori, je bil v Podgorici napaden od političnih nasprotnikov ter prenešen v bolnico. Jugoslovansko novinarsko združenje je vsled tega izdalo sledeči sklep: »Povodom nedostojnega napada na novinarja g. Pantelija Jovovića vlaga J. N. U. kategorični protest. Gosp. Jovović je v tuk. listu »Balikan« kritiziral, kar se po zakonih sme ocenjati, a s tem, da je svoja poročila podpisoval se ni odtogoval popolni moralni in zakoniti odgovornosti. Jugoslovansko novinarsko združenje smatra, da se z naglo in vsestransko preiskavo in s strogo kaznijo krivcev mora dati zadoščenje načelom naše demokratske države in svobode javne besede.«

— Smarške toplece pri Novem mestu, na novo sezidane, se otvorijo 20. t. m.

— Strašna vročina vlada v Makedoniji. V Skoplju je kazal prejšnji teden toplomer 72°C na soncu. Ljudje kar omedlevajo na cestah.

— Kongres hrvatske omladine so je vršili dne 15. t. m. v Zagrebu. Po kongresu je bila sporazna tekma.

— Občni zbor »Matice Hrvatske« se je vršil dne 15. t. m. v Zagrebu pod predsedstvom dr. D. Domanića. Članarina se je zvišala na 200 K. Občni zbor je sklenil zvišati honorar literatom za 50 do 100%. Ker so se hoteli Radičević polastiti Matice, oz. jo razbiti, se je sklenilo, da se po zvišanju temeljne glavnice ne sprejemajo novi člani. Tudi se je sklenilo, da ima občni zbor pravico izključiti člane, ki delajo proti interesom Matice.

— Sovražstvo in nestrpnost preko groba. Kakor smo že poročali si je v Dolenji vasi pri Ribnici komaj 45 letni trgovec Anton Klun v hipni zmedenosti končal življenje. Pred tremi meseci mu je umrla žena, a od takrat je začel živno bolehati tako, da vse noči ni mogel spati. Dasi je bilo župniku Škulju znano pokojnikovo obupno duševno stanje, vendar mu je odrekel cerkveni pogreb. Vkljub temu so mu prijatelji in znanci priredili dostojen pogreb. Pogrebne molitve je opravil trgovec Križman iz Ribnice. Veri pa duhovniška nestrpnost gotovo ni koristila.

— Umrl je v Zireh nadučitelj v pok. in častni član žirovski g. Leopold Božić, star 85 let. N. v m. p.

— Neve porto-znamke. Te dni je dalo naše poštne ministrstvo v promet nove porto-znamke po 5 in 10 Din.

— Nabava drv za šole in oblasti. Minister za šume je naročil vsem gozdarskim upravam, naj zahtevajo od šol in oblasti izkaz glede potrebe kurjave. Na ta način se hoče zabraniti spekulacija in navijanje cen.

— Beraška nadloga. V sredo je bilo pri Sv. Roku v Dravljah letno žegnanje, kamor radi zahajajo Ljubljančani. Letos je bilo »romarjev« razmeroma malo, tem več pa beračev. Tekom četrte ure je prišlo na nek gostilniški vrt 10 beračev, ki so se večinoma vsi pijani opotekali in nesramno nadlegovali goste. Take dni bi morala varnostna oblast vendar poslati tja svoje organe.

— Izgnani so iz naše države: 25 letni Andrej Steter iz St. Jakoba v Rožu, 24 letni Gothard Ivan iz Pečuja, 26 letni Zotti Val. iz Pakraca in 35 letni Viscovich Fr. iz Pole.

— Kaj vse krađajo! Trgovki Doroteji Kregarjevi v Dravljah je bil ukraden strešni žleb vreden 600 kron. Kmalu bodo začeli krasti še opeko s streh.

— Izpremembe v osebju. Stalno je upokojen na lastno prošnjo direktor gradbene direkcije v Ljubljani g. Ant. Kilnar. Istotako sta upokojena na lastno prošnjo višji pisarniški oficijal pri sodišču v Novem mestu g. Josip Perko in pisarniški oficijal g. Ivan Radič v Ljubljani.

— Predsednik ljubljanskega deželnega sodišča g. dr. Otton Papež se je vrnil z dopusta ter prevzel dne 16. t. m. zopet svoje posle.

— Železniška nesreča. 16. avgusta dopoldne sta, kakor poročajo iz Beograda v Orosz-Szamoszu v Vojvodini trčila drug ob drugega dva vlaka. Pri tem sta bili lokomotivi obeh vlakov hudo poškodovani, tudi vagoni so utrpeli precej škodo. Poleg materialne škode so bile tudi človeške žrtve. Razen enega železničarja je bilo ranjenih 6 popotnikov. Promet je začasno ustavljen.

— Smrtina nesreča v kamniških planinah. Dne 10. t. m. je odšel 26 letni lovski čuvaj Janez Bodlaj iz Kamniške Bistrice službeno na goro Mokric. — Okrog 17. ure je govoril na Košutni planini s pastirjem Florjanom Martinc iz Okrogljeva, kateremu je rekel, da gre gdat, če so na Mokrici divji lovci in ob tej priliki, da bo tudi planinke trgali. — Od takrat za Bodlajem ni bilo sleda. Ker se še do nedelje 15. t. m. ni povrnil, so ga šli 4 lovci iz Kamniške Bistrice in njegov brat Anton iskati na Mokric. — Po dolgem iskanju se jim je posrečilo ob pol 11. uri najti njegovo narbrtnik pri takozvanih »Joskovih laštah«, kakih 100 korakov spodaj njegovo čepico in del razbite puške in kakih 200 korakov spo-

daj pa Janeza Bodlaja, kateri pa je bil žalobno že mrtel. Kolikor se je dalo sklepati, je Bodlaj nabiral planinke, pri tem se mu je skala pod nogami utrgala, nakar je padel 8 m navzdol na robato kamenje in nato drčal po strmih še 200 korakov navzdol in se ustavil pri dveh metesnovih drevsih. Moral je biti takoj mrtel. Imel je razbito glavo in več udov polomljenih. Bodlaj je bil v lovski stroki zelo spreten in splošno priljubljen lovski čuvaj. — V mesecu decembru m. l. je vodil kralja Aleksandra po Kamniških planinah na lovščice. Pri tej priliki je bil tudi za njegovo spretnost odlikovan z zlato svetinjo. — Naj mu bo zemljica lahka. Posetnikom planin pa bodi ta nesreča v resen opomin, da se radi planink ne podajajo v nevarnost.

— Družba konj v Kranju, ki so došli iz Nemčije, se vrši v soboto dne 19. eventuelno še v nedeljo dne 20. t. m. Pričetek dirže ob 8. uri zjutraj.

— Dopust pokr. namestnika Iv. Hribarja. Včeraj je nastopil pokr. namestnik Ivan Hribar dvomesečni dopust. Za časa njegove odsotnosti ga bo nadomestoval dr. Vilko Baltić.

— Pozor gasilec in prijatelj gasilstva! V nedeljo 20. t. m. točno ob pol 3. uri pop. se vrši v Šmartnem pod Šmarno goro in v bližnjih Gamelnah velika gasilska vaja. Po vaji priredi temošenje gasilno društvo vrtno veselico, na katero se vladno vabljuje vsi prijatelji gasilstva.

— Pretep na žegnanju. Pretečeno nedeljo je bilo pri Sv. Anehu na Pohorju žegnanje. Ker se ob takih prilikah navadno preveč pije, fantje pa so vročerni, je prišlo do prepira in potem seveda tudi do pretepa. Med splošnimi večjimi in manjšimi praskami jo je najbolj skupil posestnikov sin Ivan Kobal iz Ranč pri Framu, katerega je neki njegov »prijatelj« zabodel globoko v prsa. Težko ranjenega so prepehljali v mariborsko bolnico.

— V smrtni nevarnosti. Ko se je šel v nedeljo 13. t. m. 25 let stari Ivan Ropret iz Boh. Bele kopat v Savo-Bohinjko, ga je med kopanjem prijel krč in brezdomno bi bil utonil, da ga ni o pravem času zapazil Adolf Osolin, ki je skočil za njim in mu z veliko težavo rešil življenje.

Ljubljana.

— Ljubljanski kavarnarji so zopet poskočili — v cenah namreč. Od 16. t. m. dalje stane po kavarnah črna kava 8, bela pa 10 kron. Dviganje cen postaja že res neznosno.

— Orli v Ljubljani. Včeraj dopoldne se je v Ljubljani pojavila skupina Orlov, ki se je vračala iz Brna. Več Ljubljančanov, ki se je tisti čas nahajalo na ulici, je te Orle zamenjalo s Sokoli in prožeti navdušenja za naše vrlo Sokolstvo, so začeli vzklikati »Zdravo!« »Na zdar Sokoli!« Ko pa so izvedeli, da to niso Sokoli, čeravno se nahajajo v rudečih srcah, so svoje »Zdravo« klice seveda obžalovali, toda bilo je prepozno. Eh, pa pustimo Orlom to veselje! Saj so jim klicali: »Živijo Sokoli!«

— Pocenji kruh za revne sloje. Danes predpoldne bo prodajal prehranjevalni odsek J. V. Z. približno 1000 štruc kruha po znižani ceni. Razprodaja se bo vršila na dvorišču nasproti kavarni Evropa.

— Seja zdravstvenega odseka za vsesokolski zlet se vrši danes ob 18. uri v prostorih mestnega fizikata.

— Družba slame: V soboto 19. t. m. ob 3. pop. se bo prodajala slama na drž. učiteljsku in v šoli na Ledni. — Stanovanjski odsek vsesokolskega zleta.

— Nezgoda. Na praznik 15. t. m. je na Kongresnem trgu padel Ivani Ušeničnikovi iz Trbovelj omet na glavo in jo precej poškodoval.

— Vlom. Neznani tatovi so za časa vsesokolskega zleta vlomili v stanovanje g. A. Lukmana in odnesli zlatnine in drugih dragocenosti v vrednosti 150.000 kron.

— Ukradeno kolo. Tovarnarju Bouconu na Sredini je neznan tat ukradel kolo, vredno 6000 kron.

— Okraden dijak. Med kopanjem v Kolesiji je bil dijak Stanku Škerlu ukradena denarnica z 20 Din in dvema legitimacijama.

— Tedenski zdravstveni izkaz. V dobi od 6. do 12. t. m. se je rodilo v Ljubljani 31 otrok (17 dečkov, 14 deklic), med tem 11 mrtvorov. Umrlo je v istem času 16 oseb (11 moških, 5 žensk). med temi 9 tujcev (v zavodih). Smrtni vzroki so bili: 1 življenska slabost, 2 srčna hiba, 4 slučajne smrtne poškodbe, 1 nalezljiva bolezen, 6 drugih naravnih smrtnih vzrokov. Nalezljivih bolezni ni bilo prijavljenih.

— Našla se je denarnica s srednjo vsoto denarja. Dobi se v higijenični pralnici »Simeca« Kolodvorska ulica 8.

— Policijske vesti. Vladnemu svetniku Gorgju Krstiču iz Derventa je bila ukradena denarnica, v kateri je bilo 8000 kron denarja. — Ko je neki delavec počival v parku na Ambroževem trgu in zadremal, mu je ukradel tat kovček z obliko v vrednosti 8000 kron. — Franji Pec na Aleksandrovi cesti št. 5 je bila ukradena denarnica z vsebino 400 kron. Na zunanji strani denarnice je napis »Isenzo-Schlacht«. — Neznani tatovi so se vtihotapili v stanovanje vdove Hrajer na Vojvodna Mišiča cest in odnesli briljantno brošo vredno 100.000 kron in zlato uro vredno 5000 kron. — V neki ljubljanski gostilni je pomožna natakarica pokradla veliko srebrnico.

Maribor.

Velik gozdni požar. Pri Sv. Martinu na Pohorju je izbruhnil ponoči v gozdovih Jurija Ačko velik požar, ki je uničil ves gozd in mnogo posekanege lesa in več sežajev drv. Škoda se čeni na več stotisoč kron. Pivo se je podražilo kar za 2 kroni pri vrčku. Ako se uvede še gostilniški davek in ako oblast ne napravi reda, bo stal vrček kar 20 kron.

Za organizacijo mariborske oblasti skliče poslanec dr. Kukovec prihodnji teden javen shod, h kateremu bodo imeli pristop pristaši vseh strank. Shod bo imel samo namen, da se otvori stvarna razprava glede sodelovanja pri dobri samoupravi.

Celje.

Obrtna razstava v Celju. Število obiskovalcev razstave se dnevno veča. Tudi kmečko prebivalstvo se izredno zanima za razstavo in jo je v minulih dneh v obilnem številu obiskalo. Obrtništvo je z dosedanjim tekorn razstavo zadovoljno. Razstavljalci so sklenili tudi že velike kupčije posebno v dne 14. in 15. avgusta. Naročila so bila te dni tako velika, da jih nekateri razstavljalci niso mogli več sprejemati. Splošno se že sedaj izraža želja, da se pokrajinska razstava priredi vsako leto v Celju. — Odbor obrtne razstave v Celju je sklenil, da se dovoli vsem delavcem, železniškim in pošt-nim uslužbencem vstop v obrtno razstavo po znižani vstopnini 2 Din. za osebo. Do te znižane vstopnine imajo pravico tudi družinski člani. Delavstvo naj se legitimira z izkaznico svojih strokovnih organizacij, oni pa, ki niso organizirani, pa se izkažejo z izkaznico delodajalcev. Ta znižana vstopnina velja samo za nedeljo 20. t. m. V ponedeljek 21. t. m. ima po znižani vstopnini 1 Din dostop na razstavo šolska mladina pod nadzorstvom učiteljsva in vojaštvo. Vojštvo se naj privede pod nadzorstvom častnikov. — Na razstavi seznanja praktično s poskusi autogenege varenja železa občinstvo tuk. ključavničarski mojster g. Grad. Poskusi so zelo zanimivi in interejtrajo obiskovalce razstave brez izjeme. Ti poskusi autogenege varenja se bodo podvzemali dnevno do konca razstave.

Nogometna tekma, ki se je vršila 15. t. m. v Celju med celjskim Atletikom in športnim klubom Čakovce, je končala v razmerju 3:2 v korist Atletikov. Igra je bila obojestransko zelo surova in nešportna in so se igralci med seboj celo klofotali. V drugi polovici igre je odstopil tudi oklofutani sodnik Zoll in je vodil igro ostali čas sodnik Ochs. Med discipliniranimi in športno vzgojenimi igralci bi se pač slučaj tako surove igre ne smeli dogajati. Tako surovo igranje gotovo ne povzdigne našega športa.

Grozde se je pojavilo na celjskem trgu in se prodaja kg po 52 kron.

Malo dežja je padlo v sredo dopoldne okrog Celja. Ta dež je vsaj nekoliko ohladil vroče ozračje in odpravil neznosni prah po ulicah in cestah.

Gospod Ivan Friedrich mesar v Celju je sporočil v »Jugoslaviji« od srede na našo notico, da je bil kaznovan vsled navijanja cen mesu, da on ni plačal vola po 18 do 22 K in meso prodajal po 64 do 68 kron, temveč je vola plačal po 31 kron, meso boljše vrste pa prodajal po 56 do 60 kron. To poročilo gosp. Friedricha je bilo popolnoma odveč, ker celjski dopisnik »Jugoslavije«, ni trdil, da je ravno g. Friedrich kupoval živino po nizki ceni 18 do 22 K in prodajal meso po 64 do 68 kron. Dokazano je namreč, da so tako delali vsi mesarji in policija proti mnogokaterim uvedla preiskavo. Da je pa ravno tudi g. Friedrich bil obsojen radi navijanja cen, pa ni kriv naš dopisnik. Po 56 do 60 kron so celjski mesarji pričeli prodajati meso šele na pritisk javnosti in g. Friedrich je takrat pričel prodajati meso po znižani ceni, kakor drugi mesarji, prej pa tudi on ni delal izjeme. Torej mu je gotovo bilo dokazano navijanje cen, drugače bi ne bil tako visoko obsojen. Škoda prati zamoreca, ker ostane vedno črn.

Primorje.

Jakob Štoka umrl. V Trstu je umrl po hudi bolezni trgovec s knjigami in papirnatimi izdelki g. Jakob Štoka v najlepši moški dobi. Pokojnik je bil neumorno delaven v vseh narodnih društvih ter imel glavno zaslugo za slovensko dramatiko. Spisal je tudi sam več satiričnih in veselih iger, kakor »Ne kiči vraga«, »Trije ptčki«, »Moč uniforme« itd. Vse te igre so stalno na podeželskih odrih. Ohranimo zaslužnemu pokojniku trajan spomin.

Pokrajina.

Zagorske novice. V nedeljo dne 20. t. m. bo padla odločitev kdo bo zanaprel vladal v občini, katere stranka bo dobila večino. JDSarska obrtniška stranka je izdala oklic, v katerem odreka vsem drugim osobito delavskim strankam zmožnost za gospodarstvo v občini. Sploh smatra maso, delavstvo, da je nezaupljivo pri občinskih zadevah. Torej bi po njihovih nazorih smeli voliti samo večji posestniki in biti izvoljeni samo posejdujoči in oni, ki imajo »para«. Delavec in uslužbenec ter mali obrtnik, od katerega je odvisno vse in kateri vse živi in plača vse indirektni in osebno dohodninski davek, bi se pa po njihovem mnenju ne smeli vtikati v občinske posle. Gospoda, pogledite vaše listo, kdo je na prvih mestih: 1. prekmurčevalec z usnjem, 2. zasebnik, 3. bivši kovač, 4. trboveljska družba!

Kje pa imate prave obrtnike rokodelce, ki delajo 12 in še več ur na dan, da zmorejo preživeti svoje rodbine? Predbacivate strankarstvo, nič ne de, smo ponosni, da smo pristaši NSS stranke, ki ne pozna zvišaj in ne spremlja barv kakor mavrica. Soc. demokratska stranka pri volitvah ne pride resno v poštev, ker so voditelji zbog svoje demagogije in egoizma zgubili zaupanje pri ljudski masi. SLS je nastopila z samo eno listo, kar znači da peša. Glasovi bivših komunistov bodo odločali in upamo, da se bodo volitev udeležili in oddali glasove poštenim odkritim socialističnim strankam.

Sport in turistika.

Mednarodne rokometne tekme. Danes ob 18. uri nastopi proti brniskim Židenicam S. K. Jadran. Pred tekmo se vrši damski stafetni tek na 4 X 75 m, v katerem tekmujejo Židenice, Jadran, Primorje in Ilirija. V soboto 19. t. m. se vrši revanšna tekma Ilirija—Židenice, v nedeljo kot glavna prireditelj reprezentančna tekma Brno—Ljubljana. Židenice nastopijo k tej tekmi ojačene z nekaterimi igalkami drugih brniskih klubov, ljubljanski team bo sestavljen iz igalk Ilirije in Jadrana.

Tekme za prvenstvo Slovenije v plavanju, umetnih skokih in water-polu, ki se vrše dne 19. in 20. t. m. na Bledu v Grajski kopeli obetajo biti ena najzanimivejših prireditelj letišnje športne sezone. Po dosedanjih prijavah je pričakovati trdega boja za prehodno darilo — srebrni pokal — ki ga je razpisal Ljubljanski plivaški podzvezni klub, ki doseže prvenstvo v vodnem športu. Začetek tekem v soboto ob pol 15. uri v nedeljo ob pol 10. uri dop. in ob pol 15. uri popoldne.

Židenice, Brno—Ilirija 12 : 1. V včerajšnji ženski rokometni tekmi so zmagale po vzornu lepi taktično dovršeni igri Čehinje v razmerju 12 : 1. Ilirska rokometna skupina je izgrla proti gostom z veliko ambicijo, toda je zlasti v taktičnem oziru zelo zaostajala za Židenicami, v igri je tudi spremljala posebno sreča. Rezultat 12 : 1 je za podano igro nekoliko previsok.

Lahko-atletičen meeting S. K. Ilirije, ki se vrši v soboto 19. in v nedeljo 20. t. m., se prične oba dneva točno ob pol 17. uri. Sestanek sodnikov za ta meeting se bo vrši v četrtek, temveč v petek, 18. t. m. ob 20. uri v kavarni Evropa.

Društvene vesti.

Odbor za zvezo dolenskih železnice iz Kočevja in Črnomlja na Vrbovsko sklicuje prihodnjo nedeljo dne 20. t. m. v Starom trgu pri Črnomlju veliko zborovanje, na katerem bo poročal minister Pucelj. V vabilu je rečeno: »Najboljše jamstvo, da je podpisani odbor zastopal koristi cele Slovenije in naše celokupne jugoslovanske države, je narodova volja — izražena v silajno aspelem plebiscitu — ministrstvo saobračaja, gospod pokrajinski namestnik in minister Iv. Hribar, vojaška oblast, vseslovansko trgovstvo itd. itd., posebno pa strokovnaška sodba naših najboljših železniških inženjerskev g. M. Kiodiča, A. Hrovata in R. Kavčiča.

Podružnica Jugoslov. Matice Rakeh—Planina priredi v nedeljo, dne 20. avgusta veliko narodno veselico na vrtu g. Fran Oneza na Uncu s sodelovanjem godbe »Zveze Jug. Železničarjev«. Radi ugodne železniške zveze (prihod na Rakeh 16.15, odhod iz Rakeha ob 21.20 z osebnim in 23.20 z brzovlakom) vabimo vse, ki jim je dana možnost, da pohite na našo južno stranico. — Odbor.

Razne vesti.

* Zakaj si je sedanjí papež nadel ime Pij? V vatikanskih krogih se govori, da si je sedanjí papež nadel ime Pij vsled tega, ker je hotel označiti s tem program dela. Poleg tega je rekel svojemu prijatelju kardinalu Lualdu: »Rojen sem za časa vladanja papeža Pija, prišel sem v Rim za časa papeža Pija, Pij je ime miru, naj bo de torej to tudi moje ime.« Sodi se, da se bo sedanjí papež briga bolj za cerkvene reči in za resno pobožnost, na politiko pa ne bo polagal tolike važnosti kakor njegovi predniki.

Poslano.

Svarim gospo L. Weiss, Zidovska steza 6 in njenega kompanjona gospoda Karola Tschichack, da prenehajo z nesramnim in lažljivim obrekovanjem, češ, da sem jih jaz ogoljufal, — nasprotno sem ogoljufan jaz — za 80.000 do 90.000 kron, katero vsoto bom sodniško od gorilmenovanih iztirjal. — Celo zadevo sem izročil državnemu pravdnistvu v Ljubljani.

Aloja Mihelin, trgovec, Ljubljana, Breg 2.

* Za vsebino odgovarja uredništvo v kolikor to določa zakon.

Prava narodna jed

so bile že pred vojno testenine

„PEKATETE“

in kakor kaže, ne bo kmalu hiše med našim ljudstvom, kjer jih ne bi uživali.

E. GABORIAU:

Zločin v Orcivalu.

(Dalje.)

»Daj mu vendar toko,« je rekel Sauvresy. Iztegnila je desnico. Trémorel jo je rahlo stisnil, a Berti se je zazdelo, kakor bi je prešinil udarec električne baterije. Sauvresy se je vrgel v naslanjač. »Vidiš, Berta,« je dejal, »prijatelj Hektor je naveličan bur-nega življenja; ni čudo! Priporočajo mu, naj se spočije; tega počitka je prišel iskat pod najino streho.« »Oh, dragi,« je odgovorila Berta, »se li ne bojiš, da bo gospodu grofu dolgčas pri naju?« »Njemu! Zakaj?« »Valfeuillu je tako miren kraj; reveži smo, ki živimo sredi kmetske samote...« Tako govorec je opazovala Trémorela, vprašujoč se, kakšen vtis neki dela nanj. Navadno je navdajala njena bleščeča lepota vsakogar, kdor jo je videl prvič, z neutajljivo osuplostjo.

Grof pa je ostal brezčuten. Po tej mrzli, ponosni brezbriznosti je spoznala v njem prenaveličanega velikaša, lahkoživca, ki je vse poizkusil, vse spoznal in izčrpal vse. In čim manj občudovanja je kazal on do nje, tem bolj je ona občudovala njega. »Kako se razlikujeta,« je pomislila, »on pa ta vsakdanji Sauvresy, ki strmi nad vsakim ničem in mu sleherna misel takoj odseva na obrazu in v očeh!« A Berta se je varala. Hektor ni bil niti tako hladan niti tako brezčuten, kakor je menila. Le živci so mu upadali po dvajset-štirinurni napetosti; njegova trudnost je bila tolikšna, da se je s težavo držal na nogah.

Kmalu se je opustil in odšel počivat. Ko sta ostala z ženo sama, je Sauvresy povedal Berti »občudovanja vredne okolnosti, ki so privedle grofa v Valfeuillu. Kot resničen prijatelj je zamolčal vse, kar je moglo osmešiti gosta.

»To ti je velik otrok,« je dejal, »in blaznež prvega reda. Njegovi možgani so bolni, a nadejam se, da ga tu ozdravimo.«

Nikoli ni Berta poslušala soproga s tolikšnim zanimanjem kakor nocoj. Zdelo se je, da mu pritruje, v resnici pa je občudovala Trémorela. Da, z miss Fancy vred je tudi ona strmelala nad njegovim junaštvom; napraviti vse imetje in nato — kroglo v glavo!

»Jo! je vzdihnila sama pri sebi, »Sauvresy ne bi bil zmogel tega!«

Ne, Sauvresy ni bil mož po vzorcu grofa Trémorelskega. Že drugi dan po grofovem prihodu v Valfeuillu je izjavil svoj namen, pobriniti se brez odlašanja za prijateljeve zadeve. Bilo je po zajtrku, v ljubkem rastlinjaku za biljardno sobo, ki je urejen nalik salonu.

Hektor, okrepcan po dolgem in globokem spanju v izvrstni postelji, rešen vseh nujnih skrbi in oblečen kakor se spodobi, ni bil nič več podoben snočnjemu ponesrečencu.

Bil je izmed tistih natur, ki jim dogodki ne sežejo globoko pod kožo in ki pozabijo od danes do jutri tudi najhujše katastrofe in najtežje kazni življenja.

Da mu je Sauvresy pokazal vrata, se ne bil vedel kam obrniti, in vendar se je vedel že spet z vso visokostno brez-

skrbnostjo milijonarja lahkoživca, ki je vajen obračati ljudi in okolnosti, kakor se mu zljubi.

Spet je bil ves brezčuten, hladan in posmehljiv, kakor da je minilo po noči v hotelu že mnogo let in je že davno popravljen ves strašni polom njegovega imetja.

In Berta je občudovala ta mir po toli hudih udarcih usode; Trémorelovo vedenje, ki je bilo v resnici le otročja brezbriznost, se ji je zdelo dokaz neupogljive sile duha.

»Nu,« je dejal Sauvresy, »zda, ko sem postal tvoj zastopnik, mi daj navodila in podatke. Kakšna je — ali kakšna je bila, če ti je tako ljubše — številka tvojega imetja?«

»To mi je povsem neznano.« Sauvresy, ki se je že oborožil s svinčnikom in veliko polo belega papirja, je v prvem hipu osupnil.

»Dobro,« je rekel nato, »zaznamujmo aktivna z „x“ in oglejmo si pasiva. Koliko si dolžan?«

Hektor je mahnil z roko v znak brezdanjega prezira. »Bogme ne vem!« je odgovoril.

»Kako! Niti približno ne?« »Pač, nekoliko že. Tvrdisi Clair dolgujem pet do šeststo tisoč frankov; Dervoya petstotisoč; istotoliko Duboisu v Orleansu...«

»In?« »Tu je konec mojih tvojih spominov.« »A vendar moraš imeti kje kako knjižico, kamor si vpisoval najeta posojila?«

»Ne.« »Toda listine, pogodbe, pobotnice, zadolžnice in podobno — si pač menda spravljaj?«

»Ničesar nimam. Predvčerajšnjim dopoldne sem vrgei vse svoje papirje v ogenj.«

Valfeuilluski graščak je kar poskočil na svojem stolu. — Takšno ravnanje se mu je zdelo nezasišano. A Hektor je bil ves zadovoljen s seboj. Upropastiti se, ne da bi vedel kako in kdaj, je sila imenitno, zares viteško in grofovsko.

»Nesrečnež!« je vzklilil Sauvresy. »Kako naj zdaj ravnam, da razčistim tvoj položaj?«

»Eh, nič ga ne razčiščaj; ravnaj se po meni in ostavi ta posel upnikom. Oni se že pomenijo med seboj! Naj prodajo, kar je, pa bo mir besedi...«

»Ne daj Bog! Ako pride do dražbe, te obero do belih kosti.«

»Malo bolj ali malo manj — kaj za to!« »Joj, kakšno nebeško preziranje denarja!« si je rekla Berta. »Kako plemenito zaničevanje nizkotnih malenkosti, ki begajo navadne ljudi!«

Ali bi bil Sauvresy zmogel tolikšne svobodnosti duha? Res mu ni mogla očitati skoposti; kadar je bilo treba zanjo, je umel napravljati kakor tat. Nikoli ji ni odrekal najmanjše stvarce, vsaki še tako dragoletni muhi je ustregel že naprej; toda na dobiček je zrl s pohlepom vnuka kmetskih prednikov in vzlic velikiemu bogastvu je bilo v njem še vedno nekaj podedovane spoštivosti do zlata.

Kadar se je trebalo pogoditi s kakim najemnikom, se ni bal vstati ob rani zori, zajahati konja sredi najhujše zime in bresti tri ali štiri milje daleč po snežni brozgi, samo da ujame nekaj sto srebrnjakov.

Uničil bi se radi nje, če bi hotela; o tem je bila prepričana. Toda uničil bi se varčno, z redom in preudarkom, pust malo-meščan, ki otvarja račun za svoje obsojanje vredne strasti.

Sauvresy je premišljal.

»Prav imaš,« je rekel Hektorju, »tvoji upniki morajo točno poznati položaj; kdo ve, ali niso zmenjeni med seboj? Genljiva složnost, s katero so ti vsi po vrsti odkrili zadnjih stotisoč fran-kov, se mi ne vidi brez pomena. Obrnem se do njih...«

»Tvrdisi Clair, pri kateri sem najel prva posojila, mora imeti najtočnejše podatke.«

»Dobro, zglasim se pri njenem lastniku. A veš, kaj bi moral storiti, da si pameten?«

»Kaj?« »Spremlj bi me v Pariz; oba bi — — —«

Pri tem predlogu se je Hektor vzravnal, ves smrtnobled, in oči so se mu zaiskrile.

»Nikoli!« ga je prekinil srdito. »Za nič na svetu ne!«

Še vedno ga je plašila misel na njegove »drage« v klubu. Obubožan, propal in osmešen po svojem neizpolnjenem samo-moru naj bi se vrnil na pozorišče nekdanje slave!

Sauvresy ga je sprejel z odprtimi rokami. Sauvresy je bil vrla duša, ljubeč prijatelj, ki se ni menil za kočljivost njegovega položaja in mu njegovega omaganja na pragu smrti ni štel v strahopetstvo; a umil... »Ne omenjaj mi več Pariza,« je povzel z mirnejšim glasom.

»Dokler bom živ, se ne vrnem tja, prisežem ti, da ne!«

»Nu, tem bolje; ostani pri naju dveh. Meni ne bo žal in moji ženi tudi ne. Lepega dne pa ti najdeva tu kje bogato dedično za nevesto.«

Berta je pokimala, ne da bi dvignila oči.

»Čas bo, da se odpravim,« je povzel Sauvresy, »drugače pridem prepozno na vlak.«

»Spremlj te na postajo,« se je naglo oglašil Trémorel.

Ta ponudba ni izvirala samo iz prijateljstva. Hotel je po-prostiti Sauvresyja, naj se oglasi v zastavilnici zaradi stvari, ki so ostale tam, in naj mu poizve, kako je z miss Fancy.

Berta je zrla skozi okno svoje sobe za prijateljsima, ki sta odhajala po orcivalski cesti, držeč se pod pazduho.

»Kako različna sta!« je mislila sama pri sebi. »Moj mož je dejal, da hoče biti zastopnik in oskrbnik prijatelja; ta vloga je bogme kakor ustvarjena zanj... Kako žlahtna je grofova hoja, kako fine in dovršeno izbrane so vse njegove kretnje! In vendar sem prepričana, da ga moj mož prezira, ker se je upropastil s svojim brezumnim življenjem. Oh, mari bi tudi on počenjal brezumnosti! Opazila sem, kako pokroviteljsko ga je gledal tuintam. Revež!... Vse na gospodu Trémorelskem je polno prirojene odličnosti. Še njegovo ime: Hektor! Kako zvono se to glasi! In s slastjo je ponavljala v najrazličnejših intonacijah: Hektor!... Hektor!... Moj mož pa se zove Klement!« je vzdihnila nazadnje.

Gospod Trémorelski se je vrnil s postaje, vesel kakor ne-davni bolnik po svojem prvem izprehodu.

Kakor hitro ga je Berta zagledala, se je naglo umeknila od okna. Hotela je ostati sama, premišljati o dogodku, ki je ma-homa padel v njeno življenje, razglabljati svoja čustva, poslušati svoje slutnje in pretehtati dojme, da bi jih laglje obvladala. Z eno besedo, hotela si je ustvariti načrt za bodoče ravnanje.

Pokazala se je šele pri obedu, ob enajstih zvečer, ko se je soproga po dolgem čakanju vrnil iz Pariza.

Sauvresy je bil polmrtev od lakote in žeje; vzlic silni upe-hanosti se je njegov dobrodušni obraz ves svečil od notranjega zadovoljstva.

(Dalje prih.)

PRODAJA:

RADI PRESELTIVE hiša, pripravna za vsako obrt z vrtom in stavbiščem, pod zelo ugodnimi pogoji. Kupcu stanovanje na razpolago. Polizve se pri upravi lista. 302

DVE HIŠI s trgovino in pre-mičninami v lepem iz zdravem kraju v sredini mesta Slovenije. Hiše so sposobne za vsako obrt, ker je tudi sedaj že več obrti. Prva

enonadstropna novo zgraje-na, druga dvonadstropna v dobrem stanu. Stanovanje takol na razpolago. Cena 800.000 Din. Interesenti naj pošlelo svoje ponudbe na pošto letišče Maribor, pošto Lepa priklaka. 301

POSESTVO v Sloveniji pri Celju, enonadstropna vila, družinska hiša, gospodarsko poslopje z električno raz-svetilavo s premičninami, 22 lohov travnikov in njiv, oddaljeno eno minuto od kolodvoru in lepem, zdravem delu Savinjske doline, pri-pravno za industrijo ali tr-govino lesa. Naslov v upra-vi lista. 278

KUPI:

JESENOV LES, rezan za kolarstvo in nekat brestove-ga kupim v vsaki množini. Potrebujem se za kolarstva dela prirosta in najfiniša. Alojz Potrebueš, kolar, Vrhnika. 303

MALO HIŠO z vrtom v Ljubljani ali okolici Ljublja-ne za ceno 300.000 do 400.000 K. Naslov v upravi lista. 299

SLUŽBE:

ŠIVILJA, ki ima obrtni list, ali da lahko istega dobi z

lastnim strojem se išče za takol in za trajno kot sdru-žabnica z najmanj 100.000 K soudeležbe v novo vve-jeno, dobrodošlo, manu-fakturno in konfekcijsko tr-govino v prometnem tugu ob Sotli. Hana in stanovanje v hiši. Naslov pove upravi lista. 301

SPREJME se učenec pošta-nih starišev za trgovino v starosti 14 do 16 let. Nastop takol. A. Petek, trgovina z mešanim blagom, Konjice. 297

POPOLNOMA IZURJENA STENOGRAFIJA IN STRO-JEPIŠKA zmožnost slovenske in nemške stenografije se

sprejme takol v odvetniško pisarno dr. Fran Novaka in dr. Kobala v Ljubljani, Dal-matinova ul. št. 3. Začetni-ke popolnoma izključene. 295

TRGOVSKEGA POMOČNI-KA pridnega in solidnega, željnega in špecijalnega, in po-dajalnega za špecijalno sprejme trgovina mešanega blaga Jos. Jagodič, Celje. 292

VOZNI IN PODKOVSKI ko-vaški pomočnik išče službe. Naslov v upravi lista. 291

RAZNO:

VELIKO DELAVNICO od-dam v najem za daljšo do-bo, v ljubljanski okolici. Pri-

pravna je za večji obrat. In-teresenti si jo lahko ogleda-jo vsaki dan. Naslov v upr-avi lista. 298

PRAŽNA KONJ. V soboto dne 19. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne se bo naobelelo na javni dražbi na tabulaciji pri državni železnici 6 konj došli iz Nemčije. 297

BREZPLAČNI UČITELJ prevzame vso roditeljsko skrb za 1 ali 2 fanta, ki še nista prekorajila 5 leto. Grem na dom, kjerkoli v Jugoslaviji. Ponudbe naj se pošlejo pod: »Blagor mu, ki me pozna«, Kotredž p. Za-gorje o. S., pošto ležeče. 293

HIŠA ali VILA v LJUBLJANI, kjer bi bilo prosto kako stanovanje, se

kupi. Ponudbe z navedbo zah-tevane cene na uprav. Jugoslavije p., Trgovec-Ljubljana.

Skladišče ali lokal v sredini mesta se išče za takol.

Ponudbe na upravništvu „Jugoslavije“ pod „Skladišče“ št. 100

Oglašujte za II. Ljubljanski Velesejm v „Jugoslaviji“.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezn in smrti moje nadvse ljubljene matere

Ane Jesih, roj. Windisch

Izrekam v svojem in v imenu vseh sorodnikov mojo najsrčnejšo zahvalo.

Posebej pa se zahvaljujem vsem darovateljem krasnega cvetja in vsem, ki so spremili drago pokojnico tako mnogo-številno na njeni zadnji poti, ter za vsa tako mnogobrojno dospel pisma in osebno izražena sožalja, da se mi je nemo-goče vsakemu posebej zahvaliti.

Vsem moja najprišrčnejša zahvala.

V Ljubljani, 17. avgusta 1922.

Globoko žalujoča rodbina Milko Jesih.

Vsako množino vreč

100 kg, rabljenih, a dobro ohranjenih

kupi

Prva Mariberska tovarna mila
MARIBOR.

Naivečja izbira

Različnih pletenin, majic, nogavic in rokavic

pri tvrdki

A. & E. ŠKABERNE,
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Brez posebnega obvestila

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Josip Fon, trgovec, naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov žalostno vest, da je njegova soproga, gospa

Fani Fon, roj. Monfreda

danes, dne 17. avgusta, po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 19. avgusta ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Poljanska cesta šte. 12 na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1922.

Pozor!

prostovolja dražba gozda nad ŽIGANO, vasio pri Tržiču okrog 4 jone, mešan, mlad les, jelka, borovec, smreka, se vrši v ne-deljo dne 20. t. m. popoldne ob 2 uri. Zbirališče

v ŽIGANI vasi v gostilni Kristijan Ribnikar, Retnje št. 2 pri Tržiču na Gorenjskem.

MODELE ČEVLJEV v celih serijah iz le-penke, po modernih kopitnih oblikah ali ameriških oblikah izrezane, dobavlja za tvornice obuvala in čevljarjev. Aparne, elegantne oblike. Velikanska izbira novitea za vsako sezijo.

ZGORNJE DELE izdelujem iz od naročnika mi doposlana materijala prvovrstno, hitro in poceni. Posebna delazmožnost v montir-anja zgornjih delov za TOVARNE OBU-VALA, nakup, reparatura in prodaja ČEV-LJARSKIH STROJEV.

Zahtevajte proškepte od RALPH F. RICH-TER, Sabotica VI. POUČEVANJE v vseh strokah moderne, mehnične izdelave obuvala. ZAHTEVAJTE PROŠKEPTE!

Dobavljamo kompletne, najmodernejše ureditve za

parni pogon (Kesselanlagen) in **Ekonomisiranje**

že obstoječe ureditve z najstrožjo garancijo za priš- denje premoga

„GEFIA“

d. d. za industrijske naprave.

Wien, Praga, Budapest, Milano, Düsseldorf.

Ponudbe in obisk inženira brezplačno in brezobzno od strani glavnega zastopstva za Jugoslavijo

„ORBIS“

Tržište uzoraka industrijalne robe ZAGREB, d. d. Paromlinska cesta 1. Telefon: 10 ali 12—30.

CERADE

POKRIVALA NA VAGONE

najboljše kakovosti, takol v vsaki veli-kosti in najfinišne razpošlja podjetje za tekstilno industrijo in trgovino

MAKSO ŠALGO, OSIJEK

■ ■ Lamena roba, vreče, motorov. ■ ■ Na veliko.

Telefon: 595. ■ Brzlojav: Maksalga, Osijek.